

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
«___» _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИСУНОК

для студентів

спеціальності
освітньої програми
освітньої-кваліфікаційного рівня

014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
Середня освіта (Образотворче мистецтво)
молодший спеціаліст

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02166564 Начальник відділу МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ
Програма №: <u>19/34/10</u>
<u>Жильцов</u>
«___» _____ 20 <u>20</u> р.

Розробники:

Білик Ярослав Сергійович, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Овчаренко Ольга Миколаївна, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Білик Ярослав Сергійович, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Овчаренко Ольга Миколаївна, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від «25» серпня 2020 р. № 1

Голова циклової комісії Ольга ОВЧАРЕНКО

Робочу програму перевірено
«26» серпня 2020 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	нормативна професійно-практична	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	5,5 /165	
Курс	4	
Семестр	7	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	3	2,5
Обсяг годин, в тому числі:	90	75
Аудиторні	56	46
Модульний контроль	4	4
Семестровий контроль		
Самостійна робота	30	25
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Рисунок» є професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності і самостійного творчого вирішення завдань, формування практичних навичок створення графічних композицій, авторських картин.

Завдання курсу:

- навчити студента професійного рисунка в зображенні предметів навколишнього середовища, рослинного та тваринного світу, людини;
- надати знання теоретичних основ з дисципліни, особливостей його художньої мови;
- навчити практичних навичок роботи різними графічними матеріалами.

3. Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані наступні предметні компетентності:

- організація власної образотворчої діяльності, обирання типових методів та засобів виконання професійних задач, оцінка їх ефективності та якості;
- наявність, якість та позитивна направленість мистецьких запитів, ціннісних критеріїв і смаків;
- наявність художнього сприйняття та оцінки художнього образу в творах мистецтва;
- вивчення світового досвіду у галузі образотворчого мистецтва з метою використання його у власній практичній діяльності;
- нестереотипне художньо-образне мислення, уява, художньо-образні якості зорового сприйняття та спостережливості тощо;
- вільне володіння знаннями та практичними навичками з предмету «Рисунок» та творчим методом втілення задуму в художньо-образну структуру композиції;
- постановка задач професійного та особистісного розвитку, самоосвіта, планування підвищення особистої кваліфікації;
- виконання ескізів з використанням різноманітних художніх засобів та прийомів;
- здатність використовувати живописні матеріали з урахуванням їх формотворчих властивостей;
- володіння класичними образотворчими та технічними прийомами, матеріалами та засобами;
- визначення основних і додаткових кольорів, їх залежність і взаємовплив як засіб для відтворення кольорової характеристики предметів в живопису;
- дотримання послідовності в роботі над зображенням та відтворюванням цілісності зображення на завершальній стадії роботи;
- використання законів повітряної перспективи та усвідомлення логіки формотворення за допомогою світлотіні;
- вміння створювати цілісний образ, розкривати основу сутності моделі за допомогою засобів виразності графіки при виконанні творчих робіт;
- технічна свобода і розкутість виконання за умовою міцної конструктивної побудови;
- пошук художніх специфічних засобів, нових образно-пластичних рішень для кожної конкретної художньої задачі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт					
	Усього	Аудиторна:				
		Лекції і	Семін.	Практ.	Індивід.	Сам.р.
Змістовий модуль 1. Портрет та його види						
1. Методика роботи над рисунком портрету людини	4	2			2	
2. Тематичний натюрморт з гіпсовою головою людини	17			10	2	5
3. Тематичний жіночий портрет	17			10	2	5
4. Тематичний чоловічий портрет	22			10	2	10
5. Груповий портрет	26			12	4	10
Модульний контроль	4					
Разом	90	2		42	12	30
Змістовий модуль 2. Рисунок фігури людини						
6. Особливості в роботі над рисунком фігури людини	4	2			2	
7. Рисунок гіпсової фігури Венери	17			10	2	5
8. Рисунок гіпсової фігури Геракла	25			12	3	10
9. Фігура в інтер'єрі	25			12	3	10
Модульний контроль	4					
Разом	75	2		34	10	25
Разом за 3 семестр	90	2		42	12	30
Разом за 4 семестр	75	2		34	10	25
Усього годин	165*	4		76	22	55

*із врахування МКР 8 год.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Портрет

Змістовий модуль 1. Портрет та його види

Лекція 1. Методика роботи над рисунком портрету людини (2 год.)

Портрет як жанр образотворчого мистецтва. Види портретів. Особливості побудови складних форм – портрету людини. Пропорції та канони в зображенні обличчя людини. Послідовність виконання роботи. Техніки рисунку.

Основні поняття теми: портрет, види портретів, рисунок, техніка, канон, пропорції. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Практична робота 1. Тематичний натюрморт з гіпсовою головою людини (10 год.)

Практична робота 2. Тематичний жіночий портрет (10 год.)

Практична робота 3. Тематичний чоловічий портрет (10 год.)

Практична робота 4. Груповий портрет (12 год.)

Змістовий модуль 2. Рисунок фігури людини

Лекція 2. Особливості в роботі над рисунком фігури людини (2 год.)

Поняття «фігура», види та жанри портретів. Особливості роботи над фігурою.

Пропорції та канони в зображенні портрету в повний зріст – фігури. Особливості тонових співвідношень постановок зі складними формами. Послідовність виконання роботи. Техніки рисунку.

Основні поняття теми: портрет, види портретів, техніка, канон, пропорції. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Практична робота 6. Рисунок гіпсової фігури Венери (10 год.)

Практична робота 7. Рисунок гіпсової фігури Геракла (12 год.)

Практична робота 8. Фігура в інтер'єрі (12 год.)

Плани практичних занять

Змістовий модуль 1. Портрет та його види

Практична робота 1. Тематичний натюрморт з гіпсовою головою людини (10 год.)

План

1. Постановка натюрморту
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
 6. Тонове рішення натюрморту
 7. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
 8. Передача плановості натюрморту засобами рисунку
 9. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Практична робота 2. Тематичний жіночий портрет (10 год.)

План

1. Постановка натури
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натури
 6. Тонове рішення натури
 7. Виявлення портретної подібності
 8. Деталізація та завершення роботи над натурою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Практична робота 3. Тематичний чоловічий портрет (10 год.)

План

1. Постановка натури
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натури
 6. Тонове рішення натури
 7. Виявлення портретної подібності
 8. Деталізація та завершення роботи над натурою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Практична робота 4. Груповий портрет (12 год.)

План

1. Постановка натури
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натури
 6. Тонове рішення натури
 7. Виявлення портретної подібності
 8. Деталізація та завершення роботи над натурою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Змістовий модуль 2. Рисунок фігури людини

Практична робота 5. Рисунок гіпсової фігури Венери (10 год.)

План

1. Постановка натури
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натури
 6. Тонове рішення натури
 7. Виявлення портретної подібності
 8. Деталізація та завершення роботи над натурою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Практична робота 6. Рисунок гіпсової фігури Геракла (12 год.)

План

1. Постановка натури
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натури
 6. Тонове рішення натури
 7. Виявлення портретної подібності
 8. Деталізація та завершення роботи над натурою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Практична робота 7. Фігура в інтер'єрі (12 год.)

План

1. Постановка натури
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натури
 6. Тонове рішення натури
 7. Виявлення портретної подібності
 8. Деталізація та завершення роботи над натурою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1				
Відвідування практичних занять	1	21	21	17	17
Робота на семінарському занятті	10				
Робота на практичному занятті	10	4	80	3	60
Виконання завдання для самостійної роботи	5	4	20	3	15
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-	147	-	118
Максимальна кількість балів: 265					
Розрахунок коефіцієнта: 4,542					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Зміст самостійної роботи студентів полягає у виконанні самостійних практичних завдань кожне з яких оцінюється в 5 балів.

Змістовий модуль 1. Портрет та його види

Самостійна робота 1. Виконання серії начерків портретів

Самостійна робота 2. Виконання стилізованого автопортрету

Самостійна робота 3. Виконання тематичного чоловічого портрету

Самостійна робота 4. Виконання тематичного жіночого портрету

Змістовий модуль 2. Рисунок фігури людини

Самостійна робота 5. Виконання серії етюдів фігур у різних ракурсах з натури

Самостійна робота 6. Стилізація аудиторного натюрморту

Самостійна робота 7. Багатофігурна композиція

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
1	Виконання серії начерків портретів	5	5
2	Виконання стилізованого автопортрету	5	5
3	Виконання тематичного чоловічого портрету	10	5
4	Виконання тематичного жіночого портрету	10	5
5	Виконання серії етюдів фігур у різних ракурсах з натури	5	5
6	Стилізація аудиторного натюрморту	10	5
7	Багатофігурна композиція	10	5
	Разом	55	35

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання
Модульний контроль проводиться в формі семестрового перегляду.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання
Форма проведення: практична

Максимальна кількість балів: 25 балів

Умовою допуску до екзамену є виконання повного обсягу навчального плану дисципліни та в сумі з урахуванням коефіцієнта отримання 35 – 60 балів.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою
Відмінно	A	90-100
Дуже добре	B	82-89
Добре	C	75-81
Задовільно	D	69-74
Достатньо	E	60-68
Незадовільно	Fx	35-59
	F	0-34

7. Навчально-методична карта дисципліни «Рисунок» 4 курс 8 семестр

Разом 90 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 42 год., самостійна робота – 30 год., індивідуальна робота – 12 год., модульний контроль – 4 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX
Модулі	Змістовий модуль I																			
Назва модуля	Портрет та його види																			
Лекції	1																			
Дати																				
Теми лекцій	Методика роботи над рисунком портрету людини																			
Теми практичних занять	Тематичний натюрморт з гіпсовою головою людини					Тематичний жіночий портрет					Тематичний чоловічий портрет					Груповий портрет				
Самостійна робота	Виконання серії начерків портретів					Виконання стилізованого автопортрету					Виконання тематичного чоловічого портрету					Виконання тематичного жіночого портрету				
Види поточного контролю	Підсумковий семестровий контроль – перегляд																			
Підсумковий контроль																				

8. Навчально-методична карта дисципліни «Рисунок» 4 курс 8 семестр

Разом 90 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 42 год., самостійна робота – 30 год., індивідуальна робота – 12 год., модульний контроль – 4 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX
Модулі	Змістовий модуль II																			
Назва модуля	Рисунок фігури людини																			
Лекції	1																			
Дати																				
Теми лекцій	Особливості в роботі над рисунком фігури людини																			
Теми практичних занять	Рисунок гіпсової фігури Венери					Рисунок гіпсової фігури Геракла					Фігура в інтер'єрі									
Самостійна робота	Виконання серії етюдів фігур у різних ракурсах з натури					Стилізація аудиторного натюрморту					Багатофігурна композиція									
Види поточного контролю	Підсумковий семестровий контроль – перегляд																			
Підсумковий контроль																				

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Жаворонков П.В. Рисунок. Методи зображення на площині: методичний посібник. Вижниця: Черемош, 2014
2. *Кириченко М.А. Кириченко І.М.* Основи образотворчої графоти. - К., «Вища школа», 2002.
3. Михайленко В.Є. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навчальний посібник/ В.Є. Михайленко - Київ : Каравела, 2015.
4. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник/ Т.М. Клименюк - Львів : Львівська Політехніка, 2012.
5. Сидоренко П.І., Бондаренко Г.О., Куц С.О. Анатомія та фізіологія людини: підручник. Київ: Кондор, 2015

Додаткова література:

6. Антонович Є.А., Василюшин Я.В., Шпильчак В.А. Креслення: Навч. посібник / За ред.проф. Є.А. Антоновича – Львів: Світ, 2006 – 512с., іл.
7. Костенко Т.В. Основи композиції та тривимірного формоутворення. Харків, 2003.
8. Печенюк Таміла. Кольорознавство./Т.Печенюк – К.: ГраніТ, 2009. – 190 с.
9. Поліщук А.А. Теорія та практика графіки: навчальний посібник. Київ: Ун-т ім. Б. Грінченка, 2015.

9. Додаткові ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.ua/
3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>